

FIȘA DISCIPLINEI¹⁾

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA PETROL-GAZE DIN PLOIEȘTI
1.2. Facultatea	LITERE ȘI ȘTIINȚE
1.3. Departamentul	FILOLOGIE
1.4. Domeniul de studii universitare	FILOLOGIE
1.5. Ciclul de studii universitare	MASTERAT
1.6. Programul de studii universitare	STUDII CULTURALE ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	IDEI EUROPENE ȘI RECEPTAREA LOR ÎN CULTURA ROMÂNĂ POSTBELICĂ		
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Diana Presadă		
2.3. Titularul activităților seminar/laborator	Conf. univ. dr. Diana Presadă		
2.4. Titularul activității proiect			
2.5. Anul de studiu	2		
2.6. Semestrul *	3		
2.7. Tipul de evaluare	examen		
2.8. Categoria formativă** / regimul*** disciplinei	DS / O		

* numărul semestrului este conform planului de învățământ;

** DF - Discipline fundamentale; DD - discipline de domeniu; DS - discipline de specialitate; DC - discipline complementare, DA - disciplina de aprofundare, DSI- disciplina de sinteza.

*** obligatorie = O; opțională = A; facultativă = L

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. Seminar/laborator	1	3.4. Proiect	
3.5. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.6. curs	28	3.7. Seminar/laborator	14	3.8. Proiect	
3.9. Distribuția fondului de timp							ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe							40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren							30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri							40
Tutoriat							20
Examinări							3
Alte activități							
3.10 Total ore studiu individual	133						
3.11. Total ore pe semestru	175						
3.12. Numărul de credite	7						

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	➤ Cunoștințe de istorie a Europei, a României și de filozofie
4.2. de competențe	➤

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	➤ Cursul se va desfășura într-o sală dotată cu videoproiector și laptop.
--------------------------------	--

¹⁾ Adaptare după Ordinul Ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5 703/2011 privind implementarea Codului național al calificărilor din învățământul superior, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.880 bis / 13.XII.2011

5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	➤ Seminarul se va desfășura într-o sală dotată cu videoproiector și laptop.
---	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CP2. Înțelegerea fenomenului literar românesc și plasarea corectă a acestuia în context european; ➤ CP3. Analizarea fenomenelor culturale, pe baza unei diversități de perspective, în vederea formulării unei opțiuni personale de interpretare; ➤ CP4. Folosirea competențelor de receptare și interpretare a fenomenului cultural pentru inițierea unor proiecte de cercetare independentă; ➤ CP5. Dezvoltarea de reprezentări culturale deschise privind evoluția și valorile culturii românești și orientarea în spațiul cultural european.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de munca riguroasă, eficientă și responsabilă; ➤ CT3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și folosirea competențelor de comunicare culturală în vederea unei bune integrări în viața socio-profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	➤ Cunoașterea etapelor parcurse de cultura română postbelică, a unor idei, teme și opere de referință, printr-o dublă raportare: la contextul intern și la tendințele culturale și intelectuale din spațiul european. Identificarea influențelor și a interferențelor cu fenomenele circumscrise altor spații culturale, care au avut impact asupra gândirii românești.
7.2. Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Să recunoască și să interpreteze conținutul autentic al unor opere și semnificația lor în context național și universal. ➤ Să compare și să-și formuleze propriile puncte de vedere referitoare la valorile vehiculate de diversele ideologii. ➤ Să ierarhizeze valorile, să le supună unui examen critic, să-și argumenteze convingător opțiunile ➤ Să transmită adecvat viitorilor elevi informații și opinii referitoare la principalele idei europene și românești din ultimii 50 de ani

8. Conținuturi

8.1. Curs	Nr.ore	Metode de predare	Observații
1. Cultura românească postbelică. Precizări terminologice. Context european și context românesc.	2 ore	Prelegerea, conversația euristică, explicația, problematizarea, dezbaterea, studiul de caz.	Se combină predarea interactivă, centrată pe student, cu prelegerea; se folosesc tehnici multimedia.
2. Gândirea politică occidentală (Hannah Arendt, M. Foucault) vs. marxism-leninism, ideologia totalitară a regimului comunist; marxism și marxologie; neomarxismul: manifestări în gândirea europeană de stânga și în România postcomunistă.	4 ore		

<p>3. Realismul socialist ca doctrină politică și estetică. Georg Lukács – opera realistă, „reflex” al unei epoci și al unei ideologii. Particularitățile romanului realist al epocii: revalorificarea formulelor românești consacrate (fresca, cronica, romanul fluviu, de familie/saga) ale literaturii europene (L.N.Tolstoi, R. Rolland, R.M. du Gard etc.) și autohtone, redimensionarea raportului dintre individ și societate, exorcizarea istoriei, originalitatea, diversitatea și complexitatea formulelor narrative: Lucian Blaga (<i>Luntrea lui Caron</i>), Petru Dumitriu, Marin Preda etc.</p>	2 ore		
<p>4. Subminarea estetică a realismului socialist în roman. Rolul modelelor europene și americane (Fr. Kafka, Th. Mann, Faulkner, realismul magic al lui G. G. Márquez, etc.) în romanul parabolic românesc (Sorin Titel, Octavian Paler, Petre Sălcudeanu, Constantin Țoiu, D. R. Popescu, Al. Ivasiuc etc.).</p>	4 ore		
<p>5. Realismul socialist și „romantismul revoluționar” în teatrul și filmul postbelic: concesiile ideologice și creații de conjunctură. Circulația formelor și esteticilor teatrale europene în epoca postbelică: Ibsen și drama de idei, Brecht și teatrul epic/politic, Stanislavski și realismul artei scenice, teatrul tezist existențialist, teatrul mitic și poetic. De la critica experimentelor teatrale europene și americane (Amza Săceanu) la diseminarea lor în spațiul românesc (Ileana Berlogea). Reacții împotriva ideologizării: parabola, drama de idei (Horia Lovinescu), mitico-simbolică (Marin Sorescu), satira subtilă, aluzia la contemporaneitate (Teodor Mazilu, Aurel Baranga) etc.</p>	2 ore		

<p>Filmul de actualitate ca „bun al poporului”. Personalitățile „eretice”: regizorii de teatru și film Lucian Pintilie și Liviu Ciulei și influențele europene.</p>	2 ore		
<p>6. Psihanaliza: de la teoria lui Freud, Jung și Lacan la studiile culturale actuale. Vasile Dem. Zamfirescu și ideea psihanalitică de inconștient. Critica literară în viziune psihocritică și mitocritică.</p>			
<p>7. Absurd și angoasă, conceptele fundamentale ale existențialismului european și românesc. Expresii ale gândirii existențialiste în romanul postbelic (Marin Preda, Augustin Buzura, Nicolae Breban, Constantin Țoiu), în lirică (Nichita Stănescu; Bartolomeu Anania - <i>Anamneze</i>) și în teatru (M. Sorescu). Nonsensul existenței, laitmotiv al literaturii.</p>	2 ore		
<p>8. Semn, sens și semnificare/comunicare: receptarea structuralismului în spațiul cultural românesc: Sorin Alexandrescu, Virgil Nemoianu, Toma Pavel. Emanuel Vasiliu. Evoluții ale studiilor semiotice.</p>	2 ore		
<p>9. Ideea de modernitate. Distincția modernitate-modernism. Poetica modernismului european (tehnici ale memorării, fluxul conștiinței, monologul interior, maleabilitatea temporală, descrierea fenomenologică) și reflexele sale în creația literară postbelică (Augustin Buzura, Laurențiu Fulga, G. Bălăiță). Experimentalismul narativ din romanul <i>Captivi</i> de Norman Manea. Afinitățile autorului cu Noul Roman Francez.</p>	4 ore		
<p>10. Disputa modernism-postmodernism: Habermas, Gadamer, Vattimo, Lyotard. John Barth, Ihab Hassan, Umberto Eco. Distincția postmodernism-postmodernitate. Teorii ale postmodernismului în spațiul românesc. Raportul dintre</p>	2 ore		

<p>deconstrucția lui J. Derrida și postmodernism în viziunea Ioanei Em. Petrescu. Structuri tematice și strategii narative postmoderne. Reciclarea convențiilor literaturii. Spirit parodic și pastişă generalizată. Paradox și simulacru. Arta postmodernă în România.</p> <p>11. Studiile de gen europene: perspectiva feministă asupra istoriei și valorilor. Contribuția Mihaelei Miroiu la construcția feminismului românesc. Problematici feminine în proza Danei Dumitriu.</p>			
---	--	--	--

Bibliografie

- Alexandrescu, Gabriel, *Existența prin cultură, represiune, colaboraționism și rezistență intelectuală sub regimul comunist*, Editura Polirom, Iași, 2015.
- Arendt, Hannah, *Originile totalitarismului*, Editura Humanitas, București, 2014.
- Alexandrescu, Sorin, *Privind înapoi, modernitatea*, Editura Univers, București, 1999.
- Baudrillard, Jean, *Simulacre și simulare*, trad. Sebastian Big, Editura Idea Design & Print, Cluj, 2008.
- Berlogea, Ileana, *Teatrul american azi*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978.
- Berlogea, Ileana, *Teatrul românesc, teatrul universal. Confluente*. Editura Junimea, Iași, 1983.
- Berlogea, Ileana, *Teatrul și societatea contemporană*, Editura Meridiane, București, 1985.
- Boia, Lucian, *De ce este România altfel?*, Editura Humanitas, București, 2012.
- Boia, Lucian, *Sfârșitul Occidentului? Spre lumea de mâine*, Editura Humanitas, București, 2013.
- Braga, Corin (coord.), *Concepte și strategii în cercetarea imaginarului*, Editura Polirom, Iași, 2007.
- Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, Editura Polirom, 2017.
- Cărtărescu, Mircea: *Postmodernismul românesc*, (prefață de Paul Comea), Editura Humanitas, București, 1999.
- Codoban, Aurel, *Structura semiologică a structuralismului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1984.
- Compagnon, Antoine, *Antimodernii*, Grupul Editorial Art, București, 2009.
- Compagnon, Antoine, *Cele cinci paradoxuri ale modernității*, Editura Echinoc, Cluj-Napoca, 1998.
- Derrida, Jacques, *Spectrele lui Marx*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Diaconescu, Romulus, *Condiția umană în dramaturgia postbelică: Horia Lovinescu, Teodor Mazilu, Marin Sorescu, D. R. Popescu*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2001.
- Durand, Gilbert, *Structuri antropologice ale imaginarului*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000.
- Eco, Umberto, *Apocaliptici și integrați. Comunicații de masă și teorii ale culturii de masă*, traducere Ștefania Mincu, Editura Polirom, Iași, 2008.
- Foucault, Michel, *Guvernarea de sine și guvernarea celorlalți*, Editura Idea, Cluj-Napoca, 2013.
- Foucault, Michel, *A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
- Foucault, Michel, *Istoria sexualității*, vol.1-3, Editura Univers, București, 2004.
- Gadamer, Hans-Georg, *Adevăr și metodă*, Editura Teora, București, 2001
- Goldiș, Alex, *Critica în tranșee. De la realismul socialist la autonomia esteticului*, Editura Cartea Românească, București, 2011.
- Habermas, Jürgen, *Discursul filosofic al modernității, 12 prelegeri*, Editura All, București, 2000.
- Hassan, Ihab, *The Dismemberment of Orpheus Toward a Postmodern Literature*, Oxford University Press, 1971.
- Lefter, Ion Bogdan, *Posmodernism. Din dosarul unei „bătălii” culturale*, Ediția a II-a, Paralela 45, Pitești, 2002.

Liiceanu, Gabriel, *Jurnalul de la Păltiniș*, Editura Cartea Românească, București, 1983/ Humanitas, 1991.

Martin, Mircea, *Generație și creație*, Editura Timpul, Reșița, 2000.

Miroiu, Mihaela, *Gândul umbrei. Abordări feministe în filosofia contemporană*, Editura Polirom, Iași, 1995.

Miroiu, Mihaela, Maria Bucur, *Patriarhat și emancipare în istoria gândirii politice românești*, Editura Polirom, Iași, 2002.

Miroiu, Mihaela, *Drumul către autonomie. Teorii politice feministe*, Editura Polirom, Iași, 2004.

Miroiu, Mihaela, Mircea Miclea, *R'Estul și Vestul*, Editura Polirom, Iași, 2005.

Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Proza*, Editura Fundației Pro, 2002.

Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Poezia*, Editura Fundației Pro, 2003.

Nemoianu, Virgil, *Jocurile divinității*, Editura Polirom, Iași, 2007.

Nemoianu, Virgil, *Structuralismul. Calmul Valorilor*, Editura Spandugino, București, 2013.

Noica, Constantin, *Modelul cultural european*, Editura Humanitas, București, 1993.

Patapievici, Horia Roman, *Despre idei & blocaje*, Editura Humanitas, București, 2007.

Pavel, Toma, *Mirajul lingvistic*, Editura Univers, București, 1993.

Pavel, Toma, *Fragmente despre cuvinte*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002.

Pârvu, Ilie, *Filosofia comunicării*, Editura SNSPA, București, 2001.

Petrescu, Liviu, *Poetica postmodernismului*, Editura Paralela 45, Pitești, 2011.

Petrescu, Em. Ioana, *Modernism/Postmodernism, O ipoteză*, Editura Casa cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003.

Runcan, Miruna, *Teatrul în diorame. Discursul criticii teatrale în comunism. Fluctuantul dezgheț 1956-1964*, Editura Tractus Arte, Iași, 2019.

Simuț Ion, *Literaturile române postbelice*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017.

Spiridon Monica, *Principii de semiotică a culturii*, Editura Universității București. București, Facultatea de litere, 2004.

Stan, Adriana, *Bastionul lingvistic, O istorie comparată a structuralismului în România*, Editura Muzeul Literaturii Romane, București, 2017.

Ștefănescu, Alexandru, *Nietzsche și „moartea lui Dumnezeu”*, Editura Paideia, București, 2004.

Vasiliu, Emanuel, *Elemente de teorie semantică a limbilor naturale*, București, Editura Academiei, 1970.

Vattimo, Gianni, *Sfârșitul modernității*, Editura Pontica, Constanța, 1993.

Zamfirescu, Vasile Dem, *Filosofia inconștientului*, Editura Trei, București, 2001.

Zamfirescu, Vasile Dem, *Introducere în analiza freudiană și postfreudiană*, Editura Trei, București, 2003.

1.2. Seminar / laborator	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Analiză comparativă: cuvântări ale lui N. Ceaușescu și extrase din manualele/ tratatele de Materialism dialectic, bloguri ale tinerilor marxiști contemporani; <i>Spectrele lui Marx</i> (Derrida).	2 ore	Conversația, dezbaterea, studiul de caz	Se combină lucrul individual cu cel în echipă.
2. Romanul postbelic între subordonare ideologică și autonomie estetică. Interferențele romanului cu literatura europeană.	2 ore		
3. Literatură și psihanaliză. Discuții pe marginea unor texte critice și literare.	2 ore		

4. Cultura semnului și a comunicării. Analiză comparativă a unor tipuri de discurs.	2 ore		
5. Analiză comparativă a teoriilor postmoderne occidentale și a celor din spațiul românesc: I.Hassan, G.Vattimo, M. Cărtărescu, H.R. Patapievici, Liviu Petrescu; discuții pe marginea unor opere de artă postmodernă.	2 ore		
6. Feminismul contemporan: discuții pe baza unor texte ilustrative și a unor articole feministe/antifeministe din presa românească și europeană actuală.	2 ore		
7. Imaginea intelectualului public în spațiul european și românesc. De la „rezistența prin cultură” și disidență, la „grupurile de prestigiu” și „boierii minții”.	2 ore		

Bibliografie

Baudrillard, Jean, *Simulacre și simulare*, trad. Sebastian Big, Editura Idea Design & Print, Cluj, 2008.

Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 1999.

Codoban, Aurel, *Semn și interpretare. O introducere postmodernă în semiologia hermeneutică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.

Derrida, Jacques, *Spectrele lui Marx*, Editura Polirom, Iași, 1999.

Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, Editura Polirom, 2017.

Compagnon, Antoine, *Cele cinci paradoxuri ale modernității*, Editura Echinoc, Cluj-Napoca, 1998.

Durand, Gilbert, *Structuri antropologice ale imaginarului*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000.

Foucault, Michel, *Istoria sexualității*, vol.1-3, Editura Univers, București, 2004.

Manolescu, Nicolae, *Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu*, 3 vol., Editura Aula, București, 2001.

Matei, Sorin Adam, *Boierii minții. Intelectualii români între grupurile de prestigiu și piața liberă a ideilor*, București: Compania, 2004, 2007.

Matei, Sorin Adam, Mona Momescu (coord.), *Idolii forului. De ce o clasă de mijloc a spiritului este de preferat „elitei” intelectualilor publici*, Editura Corint, București, 2010.

Mauron, Charles, *De la metaforele obsedante la mitul personal*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.

Miroiu, Mihaela, *Jumătatea anonimă. Antologie de filosofie feministă*, Editura Polirom, Iași, 1995.

Miroiu, Mihaela, *Neprețuitele femei. Publicistica feministă*, Editura Polirom, Iași, 2006

Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Proza*, Editura Fundației Pro, 2002.

Patapievici, Horia Roman, *Om recent*, Editura Humanitas, București, 2001.

Pârnuș, Ilie, *Filosofia comunicării*, Editura SNSPA, București, 2001.

Petrescu, Em. Ioana, *Modernism/Postmodernism, O ipoteză*, Editura Casa cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003.

Runcan, Miruna, *Teatrul în diorame. Discursul criticii teatrale în comunism. Fluctuantul dezgheț 1956-1964*, Editura Tractus Arte, Iași, 2019.

Simuț Ion, *Literaturile române postbelice*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017.

Spiridon Monica, *Principii de semiotică a culturii*, Editura Universității București. București, Facultatea de litere, 2004.
 Stan, Adriana, *Bastionul lingvistic, O istorie comparată a structuralismului în România*, Editura Muzeul Literaturii Romane, București, 2017.
 Zamfirescu, Vasile Dem, *Introducere în analiza freudiană și postfreudiană*, Editura Trei, București, 2003.

8.3. Proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Bibliografie			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunități epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei sunt astfel concepute încât, prin competențele formate, să răspundă cerințelor pieței muncii și ale societății.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Cunoașterea problematicilor și ideilor studiate, capacitatea de a argumenta, claritatea și coerența ideilor exprimate, potențialul creativ.	Examen scris	50%
10.5. Seminar/laborator	Gradul de pregătire și de implicare în dezbateri, calitatea realizării referatelor și a susținerii temelor tratate.	Prezentare de referate, participare la discuții și dezbateri.	50%
10.6. Proiect			
10.7. Standard minim de performanță			
➤ Cunoașterea minimală a problematicilor studiate la curs, prezentarea temei cercetate cu cel puțin un argument personal și coerență în expunere.			

Data completării 16.09.2023	Semnătura titularului de curs Conf.univ.dr. Presadă Diana 	Semnătura titularului de seminar/laborator Conf.univ.dr. Presadă Diana 	Semnătura titularului de proiect <hr/>
Data avizării în departament 25.09.2023	Director de departament (funcție didactică, nume, prenume)	Decan (funcție didactică, nume, prenume)	

	<p>(Semnătură) Conf. univ. dr. Toma Irina</p> 	<p>(Semnătură) Prof. univ. dr. Suditu Mihaela</p>
--	---	---